

Latweefchu Uwiſes.

Ur augſtas Geweſchanas = Kommiſſiones ſinnu un nowehleſchanu.

Nr. 2. Zettortdeenâ tannî 12tâ Januar 1822.

Zelgawâ, 10tâ Januar.

Tannî jauna gadda naſti, muhſu Augſta Zeiſara brahlis tas Zeſarewitsch un Leelſch prinziſ Konſtantin Pawlowitsch no Leiſchu ſemmes atbrauzis, un zittus ſirgus ſchê pazehmiſ, tulihſt us Pehterburgu aisbraunze. —

Par iſgahjuſchu gaddu eekſch wiſſahm Zelgawas baſnizahm 832 behrni kriſtiti un tikkai 33 mirroni peefazzihti. Eekſch laulibas ſagahje par wiſſam 220 pahri; bet pee Zelgawas Unnes-baſnizas arri turrabs wiſſa Zelgawas Kirſpehle, un tadehl tikkai ta maſaka puſſe pee paſcha pilſſata peederr.

Pehterburgê, tannî 2Imâ Dezember 1821.

Ta ſeema pee mums parahdijeſ ween. Muhſu leela Dewa-uppe gan ſaſalluſi un mehſ ſneegu ween gaidijam, bet tas laiſs tappe jo deenahm jo ſiltigſ. Sneega weeta, lectus un miglas iddeenâs. Ja no juhras-puſſes leelſ wehſch ſahktu zeltees, tad warretu lehti notikt, ka muhſu Dewa-uppe, ſchinni Mehneſchâ atkal ateetu wallam un tas pee zilweku muhſcha naw redſchts. Sawadi pateſſi, ka eekſch Kree-wu-ſemmes eekſchâ, ne 100 Werſtu, un kâ daſchi zella laudis ſakka, tikkai 60 Werſtu no Pehterburges, ſneega papilnam un labba ſeemas-zetta eſſoti. —

Schi ſinna no Pehterburges muhſ mahza, ka ta ſeema tur ſcho gaddu tahda patte ſawada, kâ pee mums rahdahs. Jo arri pee mums tikkai ar jaunu gaddu ſahziſ ſniigt un ſalt. Wiſſa pahrlaiſta gadda laiſs, ſcho gaddu bija ſawads, jo pee Zelgawas trihs reiſes Leela-uppe tappuſt wallam un leddu lauſija. Pehrna ſeema bij pagallam nepaſtahwiga, Januar Mehneſchâ bija leeli plubdi. — Pawaſſarâ bija jauka, bes

naſts-ſalnahm un itt ihpaſchi April Mehneſſ bija paſtahwigi jauks un ſiltigſ. Let Waſſara bija warren ſlapja un auſtiiga. Auguſt Mehneſchâ bija leelas naſts-ſalnâs, tâ ka ſirni, kar-tuppeli un limu-ſehkla, daudſ weetas, noſalluſchi. Ruddens agri rahdijahs un paſtahweja lihds paſcheem Seemas ſwehtſeem. Zelli bija pagallam nebrauzami un ir tagg. d wehl ſlikti. Tatſchu gan drihs par wiſſu Kurjemmi, itt, ihpaſchi Zelgawas un Tukkunes aprinti, eekſch graudeem, labſ gadſ bijis.

No Dundangas juhrmallas.

Iſgahjuſchâ gaddâ mums Vihbeſcheem ittin labba un iſdewiga ſweijoſchana bijuſi, tâ ka ne ſpehjam mihlam Debbesu-Zehwam par ſawu ſwehtibu pateikt. Pee muhſu leelas juhrmallas, kaſ ſtahw us ſeemela puſſi, mehſ eſſam daudſ Leſtu (fo zittur arri Buttſes ſauz) par waſſaru kehruſchi, wâtrak ne kâ zitteem gaddeem, un pee muhſu maſas juhrmallas, kaſ ſtahw us Nihges puſſi, atkal Deewa ſwehtibas Rengu bija. Bet pee paſcha ragga (kaſ irr tas ſeſluns, kaſ deſmits werſtu juhrâ ee-ect) kur zitteem gaddeem ta labbaka ſweija, iſgahjuſchâ gaddâ ne kahdu ſawju ne bija. Gan arri wehtras un paſtahwedami wehji muhſu ruddens ſweiju aiſkawe, un mums daſchu ſſahdi darrija, bet tatſchu mums ar pateizibu jaſakka, ka mums labſ gadſ bijis. —

Iſgahjuſcha gadda mahzibas.

Tannî 5tâ Februar appaſſch Krohna Wirzawas, weenas mahjas nodegguſchas. Klehtſ un itaba aiſgahjuſchi ar uggimi un peezi maſi behrnini ſadegguſchi, weena wezza ſeerwina ar mohſahm no ugguns-leefmahm iſwilkuſees, bet arri obtrâ deenâ nomirruſi. — Tee zitti laudis naw mahjas bijuſchi, un pehz Teefas iſmeſle-

ſchanahm leekahs, fa tas ugguns no ſagleem
 tiſſcham eelaifts. — Ta zilweks zilwekam dauds-
 reifahm tahs leelafas behdas darra! — Tahs
 nenofeedsigas behrnu-affinis us debbekim breh-
 kufchas; un ſawadi pateefi, fa tanni paſchâ
 wakkara, pee debbes ſarfans gaiſchums par
 pahri ſtundehm bij redſams, tahdu gaiſchumu
 baigus jeb kahwejus ſauz, wiſch mehds retti
 un allaſchin us Seemela puffi rahditees, bet
 ſcho reiſi ſtahweja zittabi us Wakkara puffi, itt
 fa kaunetohs Debbes par to breeſnigu grehku
 us ſemmi! —

Tanni 25tâ April appaſch Kattiver Mui-
 ſchas, Walmares aprinki, Widſeminê, arri
 mahjas nodeggufchas, pats ſainneeks par to
 bijis wainigs, jo tas ſchahwis pehz putna, kas
 juntâ fehdeja. Jau daudsreifahm no neapſtat-
 tiſchanas ar ſchaujameein rihkeem ugguns-grehks
 zehlees, lai iffatram irr par mahzibu, ar pee-
 lahdetu plinti prahitigi dſihwoht, jo nelaini un
 nahwi ſewim un zitteem ahtri warr darriht, un
 garras raudas un ſchehlums to pehzaki ne ſpehj
 iſlihdſinacht, fo aplams prahts weenâ paſchâ
 azzmirkli padarrija.

Labbas dohmas.

Wiſſ ſas ſpihd wehl newaid ſelts. —
 Tas irr pateef wahrds un daſch ſcho wahrdu
 neapdohmajis apſrahpts tappis. — Bet laudis
 zittu wahrdu wehl wairak peemirſt, prohti:
 Daſcha leeta ne ſpihd un tatschu ſelts.
 Eekſch labbi apſtrahdatu lauku, eekſch labbi
 apkohptu dahrju, eekſch aminata ſinnafchanas
 dauds ſelta un ſudraba eekſchâ, un gaiſch prahts,
 un rohka, kas iſſchafkla pee darba, to tē ſinnahs
 atraft. — Deewabihjaſchana, meeriga un
 ſſaidra firde arri ne ſpihd un tatschu labbas
 leetas par ſeltu un ſudrabu. — Daudsreifahm
 tur ne buht ſelta newaid, fur leels ſpihdums
 un leeka leeliſchana. — Kas leelu dumpi taifa,
 tam firde naw drohſcha. — Kas pats dauds no
 ſarweem darbeem runna, tas gan maſ darrijis.

Weens zilweks leelijahs, fa wianam eſſoht
 puhrs naudas; kad nu praſſija, lai parahda,
 tad papreeſſchu negribbeja, kamehr beidsiht

maſu maſu bunduliti, no kambara iſneffe, fur
 pahri dahlderu ſihkas naudas bija eekſchâ. Kad nu
 laudis ſahze winnu iſſmeet, tad tatschu labbi
 iſrunnajahs ſazzidams, fa naudas mehrs ne
 eſſoht tik leels fa labbas mehrs. —

Sihſtums un iſſchkehrdeſchana.

Sihſts zilweks ſakrahj naudu un mantu pats
 neſinnadams kapehz. — Zſchkehrdetais iſdohd
 naudu un mantu pats neſinnadams par fo.

Sihſtam naw ne kahds labbums no ſawas
 baggatibas; iſſchkehrdetajam neleetigs lab-
 bums.

Sihſts zilweks warr atgreestees pee prahti-
 gas walfoſchanas ſawas mantas, ja tikai no
 teefas gribb; bet ittin retti ſihſtam tahda grib-
 beſchana. — Zſchkehrdetais gribbetu labprahth,
 bet wairs ne ſpehj. —

Tas weens ſew cenaidneekus darra, ohts
 draugus, kas niſnafi, ne fa cenaidneeki. —

Wiſch gribb allaſchin tahtaki tapt; ſchin
 ſchehl, fa jau tik tahtu tappis.

Sihſtums irr wiſſu kaununa ſakne; iſſchkehr-
 deſchana irr kohks ar ruhkteem augeem.

Sihſta zilweka pelni irr bailiba, iſſchkehrde-
 taja ſtumjas.

Daudsreifahm jauns iſſchkehrdetais, wezzumâ
 tohpa badda-kahſis. Zſchkehrdetaja gals irr
 nabbadſiba. — Sihſta nahwe, winna manti-
 neeku lihgsniba. —

Teefas fluddinaſchana.

No Tuffuma Pilſkunga-Teefas teef fluddi-
 nahts: fa 4 ſirgi, prohti divi bruhni, weens
 gaiſchu behrs un weens ſchimmelis, ta arri
 divi ſahls-trauzini, divi ſudraba grebſeni un
 daſchadas ſewiſchku un wihriſchku drehbes, ſag-
 leem atnemti. Lai tee, kam kahdas no ſchahim
 ſagtahm leetahm peederr, ar peenahkamahim pa-
 rahdiſchanahm pee ſchihſ Teefas lihds 1mu
 Februar mehneſchadeenu ſchi 1822tra gadda par
 to reizahs, ja nê, tad taps preeſſch Krohna
 rehkinuma eekſch uhtruppu pahrdohſas. Tuffu-
 mes Pilſkunga-Teefâ, tanni 23ſchâ Dezember
 1821. (1)

(S. W.)

Nr. 1455.

Medem, Pils-Kungs.

Alſwahrſ J. Wagner.

Zittas fluddinaſchanas.

Ram waijadsetu ſchi gadda abbolinu = ſehklas, tas to warr dabbuht par 2 ſudraba Rubbuleem par pohdu. Dohbelé, grahmatu Paſtes-naminá, pee Stengela Kunga, par to warr ſinnu dab-
buht. (1)

No Dhſelu Muſchás tas puſis Frizzi, Kahrla dehls, 22 gaddu wezs, un kam eefſch Zelgawas un Bauſkes Kirſpehles brihwi raddi irr, bes paſſugrahmatas tamú 26tá Dezember mehneſcha deená pehrna gadda aisgahjis un us ſawu pagastu wehl naw atpakkal nahjis; tadehl iffatrs tohp luhgts, ſcho behglu us Dhſelu Muſchu atſkappeht. (3)

S i n n a.

Narretes zeenigs mahzitais Wagner, weenu jaunu un pilnigu rehkinaschanas grahmatu, Latweeſcheem par labbu, ſaraktijis; ſchi waijadſiga grahmata taggad rakſtós teef eeſpeſta un wehl ſchinni mehneſchá taps gattawa un buhs dabujama. Tas Latweeſcheem taggad jau us preeſchu teef fluddinahts, lai tee wez-
zaki, kas ſaweem behrneem ſcho lohti waijadſigu rehkinaschanas ſumachanu gribb liſt mahztees, to wehrá nemm, un lai ſkohlmeiſteri, kad win-
neem gaddahs Zelgawá braukt, ſcho jaunu grahmatu ſewim par atweeglinaſchanu un ſaweem ſkohlſasbehrneem par labbu awgahda-
tohs.

Leeka gahdaſchana.

Divi zilweki ſweſchumá, weená kambari gul-
leja. Tas weens drehbes nowilzis, pirins gultá eekahpe, no ſawas lahdes kurpes isnemm, us-
mauz kahjás un peeſeen ittin labbi ar preewit-
tehm. Dhtrs brihnodamees paſſattijahs un
praſſija beidsóht, kalabbad darroht? — Talab-
bad pirmais atbildeja, ka weenreifi par meegu
ſapnodams, ar baſſu kahju us nagli eſmu us-
kahpis, un gulle dams tahdas ſahpes eſmu zeetis,
ka no ta laifa ne kad wairs ne gribbu baſſahm
kahjahm gulleht, bet jekkes un kurpes usmau-
zis, es warru drohſchaki duſſeht.

Kas mahſ isrehkeneht?

Divi gami ar ſawahm zuhſahm pakalna
faſtappes. Frizzi, Anſs ſazzija, dohd' man-
nim weenu no tawahm zuhſahm, tad mums
abbeem buhs weenadi. — Ne, Frizzis atbil-
deja, dohd' mannim weenu no tawahm, tad
mannim buhs ohtruteef tik daudi ká tewim. —
Uſminni nu, mihlais laſſitais, zik katram gan-
nam zuhſas bijuſchas? —

Masums pee masuma isdarra daudſumu. Ja
kahds ikneddelá 10 kapeikus frohgá isdserr,
tad tas isneſſ par wiſſu gaddu 5 rubbulus un
20 kapeikus un par 10 gaddeem peezeſmits
un divi rubbulus. Scho naudu arri warretu.
patureht un maiſi neapehſtu. — Bet ja kahds
ikdeenas weenu paſchu ſtundu flinko, ne fo labbu
nedarridams, tad tas iswelf par deſmits gaddeem
10 mehneſchus, 4 deenas un 2 ſtundes, ja 12
ſtundes us deenu rehkinajam. — Ja kahds
ikdeenas weenu paſchu juhdsi ſtaigatu, tad eefſch
14 gaddeem, 9 mehneſcheem un 20 deenahm
peezi tuhſtoſchus un tſchetru kints juhdses
buhtu gahjis, un gohdigs laſſitais wehl no
Kalendera atminnehs, ka muhsu ſemmes ap-
rinkis tifpat leelá. — Bet ſinnams kas nekad
ne eefahkhs, tas arri ne kad ne pabeigs, un
kas us reiſt gribb daudſummu eedabbuht, maſumu
ne rehkinadams, tas ne kad fo eekraſſees. Jo
kas gribb fo eekraſtees, tam waijag paſtahwigi
kraſtees, un iffatru maſumu wehrá liſt. Weens
graudinſch gan maſa leeta, tatschu grauds pee
granda iſtaifa beidsóht leelu kardi. — Bet
ſinnams us treppi lehni kahp us augſchu no
weena minnejama us ohtru, un ahtri, azzu-
mirkli warr nofriſt ſemne, un pumpus un wah-
tis wehl no leeka dabbu ſlaht.

Labs padohms pee aitu turreſchanas.

Laudis mehdi ſazzih, aita eſóht gahrd-mut-
tis, un teeſa irr, ka aitas ſalmus ne ehd un
aitu ismitteſchana, ehdama knappuma dehl,
grubta leeta. Bet Wahſemne, fur pulkuwai-
raf aitas turr ne ká pee mums, ſalmus ittin
labbi ehd. Ram tad pee mums ne ehd? Za-

peh3 ka Wahzsemné wiffu labbibu jehkublam
 kull un ka salmi tadehl mihtstaki un arri saldaki,
 jo duhmu smakfa të naw klast. Mehs sunams,
 fawa paauksta un miglaina semné, aitu lab-
 bad ne warram labbibas ferschanu atstakt,
 ne tohs graudus tif labbi neisdabbutum
 ned3 arri to jehlu labbibu tif labbi un tif ilgi,
 apzirnuis, warretum glabbabt; bet ja mums
 meeschi, kahda stuhri, labbi augsti eeksch sal-
 meem augusch, mehs warretum ar weenrohzi
 noplaut, kuhlichd3s faseet un tad peedrabà us
 kahdu wezzu iskaptu meeschu wahrpas, tapatt
 kà linnu sehklas galwiras nozirft, tee neferti
 salmi aitahm buhtu iit brangs ehdamais par
 seemu. Blihdene, jaumas Pils Kirsphele, pee
 wezza Kunga laika, pulku aitas turreja, un tur,
 ikseena, ta darrija, un aitas wairak ar sal-
 meem ne kà ar seemu tappe ismittinatas.

S t a h s t s.

Weena muischà, pee Lasaretés, pahri kambaru
 bija, preeksch wezzeem laudim, kam ne kahdi
 raddi, ka të ruhmes un siltuma dabbutu. Tanni

pagastà weens jauns fainneeks ar fawu wezzu
 tehru slikti dsihwoja, weena rahschana. —
 Wezzais prassija, lai dehs wiinu weddoht pee
 nabbageem Lasaretè, tur buhschoht jo meeriga
 dsihwoschana ne kà pee dehla. Sainneeks
 pallausija tulih, un sirgu eejuhdsis, aiswedde
 fawu wezzu tehru prohjam. Bet wezzais ne
 kahdas gultas drahnes atraddis, luhde pahri
 palagu no dehla. Tas jauns fainneeks, mah-
 jàs pahrnahzis, tohs divi sliktakus palagus
 izmekleja un pawehleja fawam dehlam fazzi-
 dams: „Eij Janzi, aisneffi schohs divi palagus
 „wezztehnam Lasaretè.“ — Janzis aiseijoht to
 weenu palagu faktà nammà eebahsch, tehws to
 redsejis, atsan3 atpakkal, un prassa: kam esohht
 darrijis? — Tad Janzis atbildeja: „Es to,
 „tehws, Jums glabbaju, jo kad leels buhschu un
 „mahjas usnemschu, tad palags jau buhs
 „rohkas Jums lihds doht, kad Juhs Lasaretè
 „weddischu.“

Wahzees të, ka tew buhs taru tehru un
 mahfi zeena gohda turreht, ka tewim labbi klah-
 jah3 un tu ilgi dsihwe wirs semmes. —

**Nihges labbibas un naudas tirgus preeksch
 jaunu gaddu.**

	Sudraba nauda	jeb	Papihru nauda.
Puh3s Rudsu tappe maksahs ar	1 Rub. 25 Kap.		4 Rub. 77 Kap.
— labbu Kweeschu	2 = 29 =		8 = 76 =
— Meeschu	1 = 4 =		4 = — =
— Meeschu-Putraima	1 = 83 =		7 = — =
— bihdeletu Kweeschu miltu	3 = 14 =		12 = — =
— bihdeletu Rudsu miltu	— = — =		— = — =
— rupju Rudsu miltu	1 = 51 =		5 = 80 =
Weens Sudraba Rubbuls gelbeja	— = — =		3 = 82 =
— jauns Dahlberis	1 = 31 =		5 = 4 =
Peezi Rubbuli Papihru naudas	1 = 30 =		— = — =

50 Grafchi irr Barra jeb Papihres Rubbuls, un Barra nauda stahw ar
 Papihres naudu weena maksà.

Den Druck genehmiget, von der Einführungscommission dazu beauftraagt, der
 Staatsrath Recke.